

6. Termodynamika mísení, koligativní vlastnosti – zadání

K nastudování: Peter Atkins, Fyzikální chemie, kapitola 5; soubory integraly.jpg + derivace.jpg

Konstanty: Molární plynová konstanta $R = 8,314472 \text{ J mol}^{-1} \text{ K}^{-1}$

Příklady:

- Nádoba je rozdělena na dvě části oddělené přepážkou. Jedna obsahuje 2 mol vodíku, druhá 4 mol dusíku. Teplota v celé nádobě je $25 \text{ }^\circ\text{C}$. Vypočítejte Gibbsovu energii mísení poté, co je přepážka odstraněna, jestliže
  - v části nádoby s vodíkem je tlak $0,2 \text{ MPa}$ a v části nádoby s dusíkem tlak $0,3 \text{ MPa}$. ($-9,7 \text{ kJ}$)
  - v celé nádobě je stejný tlak. ($-9,6 \text{ kJ}$)
- Při $25 \text{ }^\circ\text{C}$ vzduch obsahuje $75,52 \text{ hmotn. \%}$ dusíku ($M(\text{N}_2) = 28,02 \text{ g mol}^{-1}$), $23,15 \text{ hmotn. \%}$ kyslíku ($M(\text{O}_2) = 32,00 \text{ g mol}^{-1}$), $1,28 \text{ hmotn. \%}$ argonu ($M(\text{Ar}) = 39,95 \text{ g mol}^{-1}$) a $0,046 \text{ hmotn. \%}$ oxidu uhličitého ($M(\text{CO}_2) = 44,0 \text{ g mol}^{-1}$). Vzduch je v kontaktu s vodou. Hustota vody je $997,09 \text{ kg m}^{-3}$, Henryho konstanta pro dusík ve vodě $156 \text{ MPa kg mol}^{-1}$ a Henryho konstanta pro kyslík ve vodě $79,2 \text{ MPa kg mol}^{-1}$. Vypočítejte molární koncentraci
  - dusíku ve vodě při celkovém tlaku je $91,2 \text{ kPa}$. ($0,4552 \text{ mmol dm}^{-3}$)
  - kyslíku ve vodě při celkovém tlaku je $91,2 \text{ kPa}$. ($0,2407 \text{ mmol dm}^{-3}$)
  - dusíku ve vodě při celkovém tlaku je $101,325 \text{ kPa}$. ($0,5057 \text{ mmol dm}^{-3}$)
  - kyslíku ve vodě při celkovém tlaku je $101,325 \text{ kPa}$. ($0,2674 \text{ mmol dm}^{-3}$)
- Přidáme-li $4,8 \text{ mg}$ určité sloučeniny k $981,2 \text{ mg}$ kafru, sníží se jeho teplota tání o $1,09 \text{ }^\circ\text{C}$. Kryoskopická konstanta kafru je 40 K kg mol^{-1} . Vypočítejte molární hmotnost přidané sloučeniny. (180 g mol^{-1})
- Kryoskopická konstanta cyklohexanu ($M(\text{C}_6\text{H}_{12}) = 84,16 \text{ g mol}^{-1}$) je $20,8 \text{ K kg mol}^{-1}$ a jeho teplota tání $6,59 \text{ }^\circ\text{C}$. Vypočítejte jeho molární entalpii tání. ($2,632 \text{ kJ mol}^{-1}$)
- Ve speciálním přístroji byl při $25 \text{ }^\circ\text{C}$ měřen osmotický tlak roztoku polystyrenu v toluenu. Proti čistému toluenu vystoupila hladina roztoku o koncentraci $6,613 \text{ g dm}^{-3}$ a hustotě $1,004 \text{ g cm}^{-3}$ výše o $1,91 \text{ cm}$. Tíhové zrychlení je $9,81 \text{ m s}^{-2}$. Vypočítejte molární hmotnost polystyrenu. ($87,15 \text{ kg mol}^{-1}$)
- Při měření rovnováhy mezi kapalnou a plynnou fází roztoku aceton-methanol při teplotě $57,2 \text{ }^\circ\text{C}$ a tlaku $101,325 \text{ kPa}$ byl molární zlomek acetonu $0,400$ v kapalně fázi a $0,516$ v plynné fázi. Tlak par čistého acetonu je $105,0 \text{ kPa}$ a tlak par čistého methanolu $73,5 \text{ kPa}$. Vypočítejte aktivitu a aktivní koeficient obou složek. (aceton: $a = 0,498$, $\gamma = 1,247$; methanol: $a = 0,667$, $\gamma = 1,112$)
- Při teplotě $27 \text{ }^\circ\text{C}$ je tlak par čisté kapaliny A $76,7 \text{ kPa}$, a čisté kapaliny B $52,0 \text{ kPa}$. Tyto dvě sloučeniny tvoří ideální kapalnou i plynnou směs. Molární zlomek složky A v plynné fázi je $0,350$. Vypočítejte celkový tlak par a složení kapalně fáze. ($p = 58,6 \text{ kPa}$; $x(\text{A}) = 0,2674$; $x(\text{B}) = 0,7326$)